

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre 1 fnt 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „

Megjelenik minden szerdán
és szombaton

Egyes szám ára 7 kr.

Hirdetéseket felvesz s rendkívüli
olcsó áron közli a kiadóhivatal.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-u. 45. sz.
a Gedeon és Társa nyom-
dája. Ide küldendők a lap
szellemi részét illető köz-
lemények, valamint az
előfizetési díjak, hİRde-
tések, nyiltterek és rek-
lamációk.

POLITIKAI LAP. A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Falkenstein S. dohánytőzsdéjében, Nagy Lajos, Groszmann J., Gubás F. és Heesz Jenő fűszerkereskedésében Groszmann J. antiquar-üzletében, kaphatók

Lemondani vagy küzdeni.

— Tisza és Ugron. —

Ugron Gábor a minap szatmári beszámolójában magasra emelte a függetlenség zászlaját, s erős kézzel lobogtatja azt mindenütt, a hol alkalma van rá.

Tisza Kálmán nagyváradi beszámolójában, mely a napokban hangzott el, a nemzeti aspirációkról való lemondásra inti a nemzetet.

Ugron mindenkor azt hirdette, hogy az Ausztriával kötött boldogtalan vegyes házasságunk csak olyan purgatóriumféle, a melyből, ha sok szenvedés után is, de előbb-utóbb minden bizonynal kiszabadulunk, ha arra állhatatosan törekszünk.

Tisza azt akarja velünk elhitetni, hogy a közösügyes alkotás hasonlatos a pokolhoz, a melyből nincs többé szabadulás.

Ugron küzdelemre, kitartásra és bizalomra buzdította mindenkor a magyart, s lángszavával fölgyújtotta lelkünkben a lelkesedés hamvadozó tüzét.

A mamelukok generálisa im fejünkre cztálja a dantei mondást: „tegyetek le minden reménységről“, — s veszedelmes forradalmárnak nevezi Ugront.

Oh, ismerjük régen azt a perfid politikát, a melynek kárhózatós célja az, hogy a csüggettséget beoltsák a nemzet lelkébe, s elszibbasszák vele a közszellemet.

Ismerjük azt a politikát, a melynek ősforrása Bécs, s a mely századok óta tör az Ausztriába való beolvasztásunkra, és mindig talált készséges eszközöket a magyar közélet vezéreiből.

Százsor megpróbálták már fegyverrel, erőszakkal, rémuralommal, csábos szóval, cselszövénynyel elérni a célt. A fegyveres támadást karddal vertük vissza, a bilincseket összetörtük, a cselszövény hálót szétéptük; s annyi viszontagság után is — „él magyar, áll Buda még.“ Mert a megpróbáltatások óráiban mindig támadtak apostolok, a kik fentartották, ápolták és fejlesztették a hagyományos nemzeti aspirációkat, s nem engedték meg, hogy az elcsüggedés erőt vegyen a hazafiak lelkén.

A gondviselés im most is megajándékozott bennünket több jeles és kiváló férfival, a kiknek lángesze, elragadó ékesszólása és megalkuvást nem ismerő lelkes hazafisága meghiusítja a Tisza Kálmánok áldatlan munkáját.

Hasztalan beszél hát a kiérdemelt generális, — megadásra, reménytelenségre, lemondásra nem fog rábírní bennünket soha.

A nemzet annak a férfinak a zászlaja alá sorakozik, a kinek jelszava az, a mi Kossuth Lajosé volt: „törhet, de nem hajlik.“

Ám él bennünk a hit, hogy nem fog megtörni sem. Mert az Isten igazságos. Bizunk benne, hogy nem hagyja el ezt a sokat szenvedett népet jogos küzdelemben.

Semmiféle bagolyhuhogás nem riaszt meg bennünket. *Független Magyarországot akarunk és lesz független Magyarország!*

„Nem vész el semmi sors alatt, ki el nem csüggedett.“

Zászlószentelés.

A „Miskolczi dal- és önképzőkör“ zászlószentelési ünnepélye június hó 28-án, vasárnap, fényben és pompában folyt le. Tekintve a közvetlen résztvevők nagy számát, valamint az érdeklődők sokaságát, impozánsnak mondható az ünnepély.

Köszönet illeti a zászlóanyát, Dr. Szánthó Bertalané, Kozma Ilona urnót, ki méltó díszszel töltötte be e tisztet; köszönet illeti továbbá az egész ünnepély rendezőjét és éltető lelkét, Prohászka József felügyelő műhelyfőnököt és köszönet a vidéki küldöttségeknek, hogy jelenlétükkel oly igen emelték az ünnepély fényét és jelentőségét. De általában köszönet illet mindenkit, a ki önzetlen buzgalommal és lelkesült odaadással bármiként is hozzájárult az ünnep sikeréhez.

Kiváló érdeme van az ünnepély sikerében Vinter Imrének, a dal és önképzőkör elnökének is.

Ime részletes tudósításunk az egész ünnepélyről.

A vidéki küldöttségek érkezése teljesen azon program szerint történt, melyet lapunk legutóbbi számában részletesen közöltünk. Érdekes volt különösen a sátoralja-ujhelyi dal- és zene-egylet érkezése. Ez a derék egylet ugyanis már a vasuti kocsiban, közvetlen a megérkezés előtt, harsogó zeneszóval és csengő énekkel köszöntötte az üdvözlésükre és fogadtatásukra megjelent urakat, a mi lelkesítőleg hatott az összes jelenlevőkre. A gyülekezési helyre való vonulás is zeneszóval történt.

Az elszállásolás a legpéldásabb rendben és minden zavar nélkül ment végbe.

Június 27-én este 6 órakor az összes dalárdák karnagyai tanácskozássra gyűltek egybe a „Koronán“ és ugyanott este 8 órakor kedélyes és igen élénk ismerkedési estély volt. Eleven, pezsgő élet zajától visszhangzott az egész szálloda; jelvényes urak sürögtek-forogtak mindenfelé, vigság és öröm szórta szerte-széjjel gyújtó, szívmelégítő sugarait.

Június 28-án, reggel 8 órakor az összes dalárdák összpóbat tartottak a Koronán, a diósgyőri vasgyár zenekarának kísérete mellett. Az összpóbat bevégezte után a dalárdák a városház elé vonultak, hol már előre jelzőtáblákkal volt minden egyes dalárda számára a felállási hely kijelölve. A rendezést itt Muhoray Béla művezető végezte, nagy ügyességgel és tapintattal. Midőn a sorakozásnak vége volt, érkezett a zászlóanya, Dr. Szánthó Bertalané, Kozma Ilona urnó, fényes kísérettel.

A zászlóanyát Prohászka József felügyelő következő beszéddel fogadta:

Nagyságos asszonyom!

A vasuti dal- és önképzőkörének mai zászlószentelő ünnepén örömtelt szívvel üdvözljük körünben Nagyságos asszonyunkat és hálásan köszönjük azt a kegyességet, hogy zászlónk felszentelésénél a keresztanyai tisztséget elfogadni és az ünnepen személyesen résztvenni méltóztatik.

Körünk szerény ugyan, de a célja nemes, és ha nincsenek is hatalmas eszközei, mint más erősebb egyesületeknek, azért tőlünk telhetőleg mi is részt veszünk abban a küzdelemben, melyet Isten rendelt az ember örökös osztályrészeül, a mely az emberiség végcélja, t. i. a lelki tökéletesedés, a boldogság lehető megközelítése felé vezet.

Mai ünnepélyünk is, bár szerényen meghuzódva, de azért a tőlünk telhető fényvel azokhoz a napokhoz óhajt sórakozni, a melyeket a folyó évben nemzetünk a magyar haza ezredéves fennállásának emlékére ünnepele.

De nem a feltünési vágy, sem érdemeink fennszóval való hirdetésére ösztönzött bennünket a mai ünnepélyre, hanem csak az a gondolat, hogy hazánk ezredéves ünnepének hervadhatlan koszorújához mi is egy szerény levélként szolgáltsunk. Legyen tehát felszentelendő zászlónk is a tulajdonképeni rendeltetésén kívül, majdan egyik híven megőrzendő emléke hazánk ezredéves ünnepélyének, legyen szerény, de lelkes hirdetője hazánk dicső multjának és nehéz küzdelemeinek, s valamint hitünk szerint hazánkat annyi vészen át a gondviselés menyeyei női alakja vezérelte és vívmányai kiküzdésében mindig megsegélte, ép úgy legyen Nagyságos Asszonyunk keresztanyasága a mi zászlónk, a mi törekvésünk felsőbb Geniusának a jelképe és személyesítője, a felsőbb hatalom áldó kezének hatása lebegjen mindig zászlónk és körünk felett, hogy sikerrel küzdhessünk mi is céljainkért.

Isten hozta Nagyságos Asszonyunkat a mai ünnepünkre. Isten áldása legyen hazánkon és egyletünkön.

E szép beszédre a zászlóanya mélyen meghatva, rövid szavakban válaszolt, mire a díszes, fényes menet megindult.

A menetet a diósgyőri vasgyár zenekara nyitotta meg, harsogó zenével; utána ment az első magyar hadastyán-egylet, azután következett a „Törekvés“ budapesti dal- és önképző-egyesület, a „Testvériség“ szintén budapesti dal- és önképzőkör; Miskolczi

dalregylet; a szolnoki, szegedi, kolozsvári és piski-i dalárdák küldöttségei; a „Miskolczi polgári dalos-egylet“; a „Miskolczi dal- és önképző-kör“; a koszorus leányok és vőfélyek, diszes fogatokon; a zászlóánya, négy ló által vont hintón; azután asátoralja-ujhelyi dal- és zene-egylet, s végül a „Miskolczi önkéntes tüzoltó-egylet“

A menet utiránya a városháztérről a Széchenyi-utca és Deák-utczán át a Zárda-térre vezetett, a minoriták templomába. — A merre a menet elvonult, diszes és nagy közönség állt sorfalat; az ablakok telve voltak nézőkkel s különösen sok szép asszony és leány szemlélte gyönyörködve, kedvteléssel a délczege elvonuló, diszbe öltözött, jelvényes dalárokat.

A minoritáktemplomát szufolásig megtöltötte a közönség és a zárdatéren is százával hullámozott a nép. A rendre itt Lukács főkapitány személyesen felügyelt s mondhatjuk, hogy az minden tekintetben példás volt. A kivonult lovas és gyalog-rendőrség tapintatosan és előzékekenyen viselkedett a közönséggel szemben és ennek, valamint a főkapitány célirányos rendelkezésének köszönhető, hogy daczára a mozgásban volt nagy tömegeknek a legkisebb incidens sem fordult elő.

Bent a templomban *Blazsejovszky* Ferencz apátplébános valóban magasröptű, hazafias szellemtől áthatott, remek beszédet mondott, melyet itt szószerint közlünk:

Mélyen tisztelt hallgatóim!

A m. kir. államvasutak miskolczi műhelyének kebelében már 1885-ik év óta fennálló „Dal- és Önképzőkör“ t. tagjai ma szép és magasztos ünnepet ülnek, mert lélekemelő ünnepségek és egyházi magasztos szertartások között szenteltetik fel diszes zászló-jukat.

Nekem jutott a szerencse, hogy e diszes zászlót becses felszólításuk folytán itt e szent helyen anyaszentegyházunk szertartásai szerint felszenteljem és rendeltetése céljára ünnepélyesen felavassam.

Szép és magasztos alkalom! Ó bárcsak rendelkezném ezen szép alkalomhoz méltólag az ékesszólás fönséges művészetének mindazon kellékeivel és eszközeivel, melyek

okvetlenül szükségesek arra, hogy azon eszméket, melyek elmémet, s azon érzelmeiket, melyek szívemet e pillanatban eltöltik kelőleg kidomborítva és kifejezésre juttatva, Önökkel kedves Hallgatóim, kellőképen közölhessem!!

Nincs a teremtésnek olyan remek alkotása több, mint az ember. Mert hisz igaz, hogy szép a pacsirta, midőn dalolva ég fölé repül; igaz, hogy kellemes és kedves a fülemüle, midőn zöld ligetek mélyeiről és árnyas sűrűjéből hallatja szívet-lelket elbájoló, elandulító énekét; de mit ér az, mikor ezen elbájoló szép hangokhoz nincs meg az emberéhez fogható érzése, nincs meg, hiányzik az embert, annyira fölemelő és megkülönböztető öntudata! Enekel, énekel ugyan ő, de nem tudja, hogy miért, hogyan, kit és mit? Az ember azonban, mint a teremtés remeke és koronája nagyon jól tudja, hogy *kit és mit*, de meg azt is tudja, hogy *miért* énekeljen?!

Enekeljen daloljon *Istent és hazát* és pedig azért, hogy Istent dicsőítse és magasztalja; a hazát pedig azért, hogy a dal által önmaga lelkesedjék, másokat pedig a haza szeretetére lelkesítsen!

Istent dicsőíteni énekekben és dalban, ó mi elragadó, ó mi fönséges! Dal által fölemelkedni ismét a föld rögei és göröngyei közül az éghez, oda a teremtő Istenhez a magasba, oda, hol Ő hallja a szeráfok magasztos glóriáját, fönséges mennyei énekét! Mily fönséges, midőn a teremtés a dal szárnyain fölemelkedhetik teremtőjéhez és elmondhatja neki érzékeny és bájos hangjain, hogy Uram, Istenem, én imádlak, én szeretlek; Tied legyen, Neked szálljon dalom és énekem!

De énekeljen, daloljon az ember hazájáért, hogy önmaga lelkesedjék és másokat a haza szeretetére lelkesítsen!

Dalban lelkesedni és dal által lelkesíteni a haza szeretetére fölséges dolog! Ó hol vagytok ti dicső, lánglelkű magyar lantosok, ti magyar költők, kik dalotok által tanítottátok minket szeretni a drága magyar hazát!! Ó, hát nem a ti édes-bus dalotok mellett szunyadtunk, aludtunk-e el, mint kisedő gyermekek szerető édes anyánk karjain? Ó hát nem a ti verseitek szavalása közben tanultunk-e szeretni a hazát, mint tanuló ifjak az iskola padjain?! Ó hát nem a ti lelke-

sítő, velőkgig ható dalaitok mellett mentek-e dicső magyar hőseink a hazáért vívott véres csatákba meghalni és elvérezni is készen a hazáért?! Mi szép tehát a dal, ha lelkesít s ha a hazát szeretni megtanít!!

Ime Önök, mint a „Dal és Önképző“-kör tagjai a dalra is vállalkoztak; a dal által is akarják művelni, nemesíteni lelköket. Szép és fönséges dolog ez. Dalban dicsőítsék tehát Istent, dal által lelkesedjenek azon drága haza mellett, „*mely ápol és eltakar*“; s melyen kívül „*nincsen számunkra hely, áldjon vagy verjen a sors keze, itt élünk és halunkunk kell!*“

Azonban Önök kedves Hallgatóim, nemcsak Dal-, hanem *Önképző-körnek* is tagjai. Mint ilyenekhez is van néhány szavam!

Mit kell az embernek önmagában kiművelni?

Az értelmet és szívet egyaránt.

Az értelmet és szívet, mert az értelem és szív együtetű, összhangzatos, párhuzamos kiművelése teszi, alkotja az egész embert!

Értelmet, okos kiművelt értelmet kíván tőlünk hivatásunk, megélhetésünk, emberi mivoltunk. Kiművelt értelmünk a dolgok helyes felismerésére és a helyzet megítélésére képesít bennünket. Megmutatja nekünk a helyes utat, melyet életpályánk futásán választanunk kell. Megtanít minket arra, hogy a munka és szorgalom az, ami nemesít és fölemel bennünket. Megtanít minket arra, hogy valamint a nagy mindenség, a természet összes erői működésben vannak s hogy csak ezek folytonos és összhangzó működése által állhat fen a világ, úgy van ez az emberi társadalomban is. Összes erőnkkel, összes munkáink és szorgalmunk kicserélésével tartjuk föl egymást. Aki a társadalomnak nem ad semmit, se ész, se munkát, az nem várhat viszont e társadalomtól semmit! Mindnyájan teljesen egyenlők nem lehetünk, hisz a természetben se egyforma minden s mégis a tárgyak, dolgok különbözősége és különfélesége alkotja meg a természet csodálatraméltó összhangját, békéjét és nyugalmát.

És manapság dolgozni, különösen művelődni és haladni kell, mert aki nem halad, az elmarad és a civilizáció óriási versenyfutásában, melyet úgy népek, mint egyesek

A SZABADSÁG TÁRCZÁJA.

Meg kell nőszülni!

Felhívás a közönséghez.

Az elmúlt héten egy képviselő döntő argumentumokkal bőven megokolt törvényjavaslatot nyújtott be a francia kamarához elfogadás végett a *kényszerházasságról*.

Maga a tény, a kényszerházasság eléggé érdekes idea arra, hogy a társadalmi osztályoknak magasabb rétegei körülményesebben foglalkozzanak vele.

Párisi szempontokból ez a törvényjavaslat éppen nem alkalmas a kigúnyolásra, mert nagyon mélyreható nyavalya az, a melynek megakadályozását csak ettől a durva római institucziótól reméli a benyújtott törvényjavaslatot helyeslő parlamenti töredék, de el kell ismerni viszont azt is, hogy olyan törvényt, a mely az egyének legintimebb érzelmeit és szabad elhatározását akarja erőszakos állami beavatkozás útján nyers erőszakkal megrendszabályozni, — soha még eddig keresztülvinni, illetőleg állandóan megtartani nem sikerült, — még magában a caesari absolut uralom alatt virágzó Rómában sem. Akaratlanul is ide kínálkozik tehát az ember olla alá, az a kérdés, hogy hova czéloz hát

ez a fölfrissített kényszerházassági törvényjavaslat, ha nem oda czéloz, a hová löni akar?

Meg akarja löni az agglagényeket. — Ezzel az antik kovás fegyverrel ez egyszerűen képtelenség. — A kérdés tehát az, hogy mit akar elérni javaslatával ez a derék francia képviselő?

Széles, virágos, rózsás és tüskebokros ropant terület az, a melyen ebből a nevezetes kérdésből kiindulva nemcsak tudását, hanem költői fantáziáját is megjárthatja az állami élet, nemzetgazdasági felvirágzásának őszinte híve. Segélyül hívhatja a számokkal fölfegyverzett statisztikát és kimutathatja mindenk előtt azt a máskülönbben senki által kétségbe nem vont igazságot, hogy a *házasságok megcsökkenésével* az állam legvitálisabb érdekei szenvednek olyan súlyos károkat, a melyeknek permanenciája végül halálos betegséget eredményez és semmiféle mesterséges uton többé nem gyógyítható. E megfogható ember „állomány“ (sic!) munkavesztését, a megcsökkenő munka szellemi és anyagi dekadenciát von maga után minden elképzelhető téren. Első rangú feladatai közzé kell tehát, hogy tartozzék az államnak, már csak a saját, minden privátus érdeken felül álló általános érdeke szempontjából is, hogy megfelelő gyógyszerekről gondoskodják akkor, a midőn statisztikailag kétségtelemné válik, hogy

a nemzeti erőt jelentő emberi állomány szemmel láthatólag sorvasztó nyavalyának körülményeit mutatja föl.

A kényszerházasság azonban nem jelent gyógyszert. Semmiféle civilizált kormányra ennek a világnak nem remélheti, hogy egy modern Lex P. Peppaea segítségével beletereli majd a makacskodó fiatalságot a *szent járomba*. Előnyök nyújtása, kemény pénzbéli büntetéseknek kiállításba helyezése, születendő csecsemőkért adandó *medáliák, praemiumok és diszoklevelek*, mind nem eléggé nyomós eszközök arra, hogy a bátorság nélküli fiatalok rugékonyságát *egészen az oltárig* feszítsék ki. Hiába parancsolja meg a törvény, hogy meg kell házasodni, különben annyi meg annyi nötlenségi adó rovatik ki — ad notam *hadmentességi adó* — évről-évre, ha azt veti ellen a megfenyegetett jelölt, hogy szívesen megházasodnék harmincz éves koromig, tisztelt állam, de csak 800 frt a fizetésem, s a kitérő szeretek, az olyan szegény leány, hogy jaj . . . Kerestem biz én — szónokolhatja tovább a törvényturbált jelölt — olyan hitvest is, a kinek van némi pénze, de hiába tanulmányoztam végig tizet, ötvenet, százat, nem tetszik nekem ezek között a *pénzes hajadonok között*, tisztelt állam, egyetlen se, — csak az a szegény gyerek tetszik, a kitérő nem vehetek el; két koldustarisznját akasztanék ő vél

kifejtenek, eltiportatik. Most csak annak a nemzetnek, annak az egyesnek van létjogosultsága, a ki halad és működik! Szükséges azonban, hogy haladásunk okos, józan és természetesen legyen, mindig hazaszerető motívumokkal birjon, vagy hogy még művelődésünk és annak teljes iránya is magyar legyen!

De az értelmén kívül a *szívet* is ki kell művelni.

Mi az ember szív nélkül? Hisz az minden lehet csak ember nem! Az minden lehet csak nem keresztény!

„Szeresd felebarátodat, mint ten magadat!“ tanítja és parancsolja Jézus!

Kiművelt érző szív is kell tehát a társadalomban.

A műveletlen pogány népeknél, ahol a szív kiművelve nincs, az anyák elevenen kiteszik újszülött gyermekeiket és ebben az irtóztatóan embertelen s szívtelen műveletben se nem látnak semmit, se nem éreznek semmi fájdalmat. Miért, mert szívök természetes érzése is el van szorítva, vagy mert szívök műveletlen! A férjek pedig nem úgy bánnak hitvestársaikkal mint feleséggel, hanem mint rabszolgáikkal. Mert műveletlen elhanyagolt a szív.

Senki és semmi nem művelte úgy az emberi szívet, mint a keresztény vallás. Ez arra tanította, hogy mindenkit szeressen, bármily vallású és nemzetiségű legyen, sőt arra is, hogy szeresse még az ellenségét is!

Nagyszerű dolog ez!

És teljesen igaz, mert semmi sem nemesít annyira, semmi sem emel fel annyira, semmi sem eszközöl annyi jót, mint a nemesen érző szív! Szépek a nagy gondolatok, de még szebbek a nagy és nemes érzelmek és sokkal több jót eszközölnek, mint amazok!

Ezek karolják fel az árvát az elhagyottat, a nyomorultat, megmentik és emberré teszik. Ezek kötözik be szerető kezeikkel a társadalom szerencsétleneinek, rokkantjainak sebeit!

Ime, ily sok szép és magasztos dologra vállalkoznak Önök e diszes zászló *jelvénye* és *lobogása* alatt, melyet én most e szent helyen fölszentelek!

Lobogtassák tehát Önök a nemzeti dalnak, a haza szeretetének, a vallásnak, a helyes

önművelődésnek, a nemes emberszeretetnek dicső zászlaját! Ne engedjék még *nyelét* sem ki kezükből, míg Isten Önöknek erőt ad! Zengjen ajkaikról a dal *Istenért és hazáért* sokáig, igen sokáig! Lengesse a zászlót a hazai föld édes és lágy szellője nyíltan, vigan, szabadon és boldogan. Egyszóval kérjük istent hő imában, hogy viruljon föl a szép magyar haza! Ámen.

A beszéd befejezése után beszentelte a zászlót és bevverte az első szöveget.

Azután a zászlóanya szögbeverése következett, miközben a következőket mondotta, messzehallható, csengő hangon: „*Diadalról-diadalra vezess munkás népedet. Dallal ajkán tanulja meg, mi a hazaszeretet, Lengjen a zászló, zengjen a dal*“. A zászlóanya után *Prohászka* József felügyelő verte be a szöveget, következő szép beszéd kíséretében:

Az imént felszentelt zászlónak az a jelképes hivatása, hogy a „Dal és Önképző“-kör tagjait az összetartásra, a kitűzött célokért való munkálkodásra buzdítsa, ösztönözze.

E zászlóra tekintve a kör minden tagja megemlékezzék tehát mindig elvállalt kötelességéről, a mi röviden szólva nem más, mint az, hogy a szépre és jóra való törekvésben, a lelket nemesítő szórakozásban az Istentől adott értelmi tehetségünk kiművelésében, tudományunk gazdagításában egymásnak a segítségére legyünk.

Ennek a magasztos feladatnak, ennek az emberiségben évezredek óta meglevő láthatatlan társadalmi erőnek, a tökéletesedés és a boldogság utáni együttes vágya és a törekvésnek egyik szerény hirdetője tehát a mi zászlónk is, a mely hivatva lesz követőt arra inteni, hogy a boldogságot ne csak az egyéni jólét megszerzésében, ne csak az anyagi haszonnak biztosításában, hanem az emberiség közös céljaira való törekvésben embertársaiknak, a társadalomnak közös hasznában és jólétében keressük.

Lobogjon tehát zászlónk mindig magasan és győzedelmesen hirdesse azt, hogy a társadalom rendjének, békéjének bármily természetellenes módon való kockáztatása okvetlenül az egyes emberek jólétének, nyugalmának és boldogságának romlására ve-

ez a tervbe vett állami kényszer tisztán és kizárólag a *közép-polgári-osztályba* tartozó ifjúságot fenyegeti, a melynek kilenczven százaléka (tisztviselői, kereskedői, magánhivatalnoki, gazdasági pályán) nem viszi privát vagyon nélkül harmincz éves koráig annyira, hogy csekély évi jövedelméből hitvest és gyermekeket tarthasson el.

S így lehetne disszertálni erről a kérdésről hol a tudás, hol a képzelőtehetség segítségével egészen a kilenczedik falu határáig, a nélkül, hogy kiderülne: hova céloz hát a francia kamarához benyújtott törvényjavaslat, a mely nyilvánvalólag nem oda akar löni, a hová jelenlegi formájában céloz! S van még ennél is érdekesebb oldala a dolognak: az érdekelt felek véleménye, házasulandó férfiak és férjhez menendő hölgyek nézete a kényszerházasságról.

Ezeknek kellene erre a kérdésre nyilatkozni. Semmiféle hírlapi cikk, vagy katedrai filozofálás nem tisztázhat annyira egy nem csak állami és társadalmi, hanem erkölcsi életbe is mélyen bevágó institucziót, mint egy ilyen általános megbeszélés, mely a szóban forgó kérdést a legkülönbözőbb oldalról világítván meg, legkönnyebben kihámozhatja hüvelyéből a fűszeres magot.

ezt, míg ellenben az egymásnak megbecsülése, az összetartás érzete, a saját hivatásunk munkakörében való kitartó szorgalma a kötelességtudás, lelkünk értelmünk művelése, a társadalom nélkülözhetlenségének elismerése, az embertársaikkal való barátságos, tapintatos bánásmód, egymás tulajdonának, jogainak épségben tartása vagy más-ként szólva a törvény tisztelet, — igen is ezek lehetnek csak azok a tényezők, a melyek megszerzik és biztosítják számunkra a föld embereinek egyéni boldogságát, a megelégedést.

Zászlónk hivatásának ily értelmezése mellett verem be a zászló nyelvébe, úgy a tekintetes igazgatóságnak, mint a csekély személynemnek felajánlott zászlószegeket, buzgón fohászokodva:

Isten tartsa meg sokáig a mi szerény körünket, szentelje meg annak célját és segítse a kör összes tagjait.

Ekkor a szögbeverés megszakított és a menet újra, a már közölt sorrendben sorakozott.

Harsogó zeneszóval vonult most a diszes menet a felszentelt új zászlóval, melyet végigcsókoltak a ragyogó napsugarak, a Kazinczi és Szemere utcákon át a „Népkert“-be, hova a középső főkapu vonult be.

A népkert ez alkalomra fényes ünnepi díszet öltött. Az összes bejáratokon nemzeti színű zászlók lengtek és az egyes alleék lombfűzérrel voltak díszítve.

A nagy köröndön, szemben a zene pavillonnal, diszes, szőnyeggel borított emelvény volt fölállítva a zászlóanya és kísérete számára, valamint az emelvény két oldalán félkörben székek a koszorús leányok részére.

Dél volt, mire a menet ide megérkezett.

A zászlóanya elfoglalta a díszhelyet az emelvényen, mire előlépett *Hoffner* Elek mérnök és csengő, érczes hangon remek, szép beszédet intézett a zászlóanyához.

A beszéd után folytatott a szögbeverés.

Szöveget vertek be: *Dr. Tarnay* Gyula alispán, *Soltész Nagy Kálmán* polgármester, *Radvány* István kir. tanácsos, kamarai elnök, *Kun Bertalan* püspök nevében *Ruttkay* Menyhért, *Zelenka* Pál püspök nevében *Hronyecz* József ev. püspöki titkár, *Görgey* László m. á. v. üzletvezető, *Sztankovics* Miklós főfelügyelő, h. üzletvezető, *Sztankóczy* Mihály felügyelő, *Léhmer* Adolf felügyelő, *Heverle* Károly felügyelő, „*Közművelődési-egylet*“ nevében *Hercz* Ödön, városi árvaszéki ülnök, „*Israelita nőegylet*“ nevében dr. *Grosz* Józsefné, továbbá dr. *Grosz* József és neje, a „*Miskolczi önk. tűzoltó-egylet*“ nevében *Horváth* László főparancsnok, a városi tisztikar nevében *Pallaghy* Béla helyettes polgármester, a „*Miskolczi kereskedelmi és iparkamara*“ nevében dr. *Szentpály* István; továbbá dr. *Csáthy Szabó István*, dr. *Szabó* Gyula, a „*Miskolczi dalár-egylet*“, „*Törekvés*“ budapesti északi főműhely, „*Testvériség*“, „*Diósgyőri tűzoltó-egylet*“ stb. stb.

A szögverési szertartás délután fél 6 óráig megszakítás nélkül folyt, de ekkor meg kellett szakítani, mert kezdetét vette a hangverseny.

Ez a maga egészében ép úgy, mint egyes részeiben fényesen sikerült és valósággal gyöngye volt az egész ünnepélynek.

Először *Erkel* Ferencz örökbecsű, hatalmas „*Hymnus*“-a adatott elő az összes daltestületek által, a *diósgyőri-vasgyári* zenekar kísérete mellett.

Ragyogtak az arcok, villogtak a szemek és a hazafias keblek büszkén dobantak meg, midőn a „*Hymnus*“ imádat szerű accordjai felhangzottak és bezugták a nagy tért s a népkert egész, illatos, zöldleves birodalmát. *Ruttkay Menyhért*, az ünnepi dalkör karnagya, tüzzel és lendülettel vezényelte a program e számát. A második szám volt *Rieger*: „*Ki a gonddal*“ című dala, melyet a „*Miskolczi dalár-egylet*“ adott elő, nagy precizitással és művészettel. Utána következett a „*Miskolczi polgári dalos-egylet*“ *Marschner* „*Dalszababság*“ című szép dalá.

össze és én nekem kellene czipelnem halálom napjáig mind a kettőt . . .

Mit felel egy ilyen ellenvetésre a kényszerházasságot erőszakoló állam?

Azt-e, hogy te 800 fotinttal dotált tisztviselő csak vedd el azt a szegény leányt, majd megsegít az Isten . . . Vagy talán, hogy *pokolba minden szerelemmel*, házasodj meg a nélkül, majd összeszoktok? . . .

Egyik frivolabb és keptelenebb válasz, mint a másik. Igen, ha azt felelhetné majd egy ilyen tisztességes védő beszédre az állam, hogy nem kell félni a megnehezedett életviszonyoktól, házasságra megérett fiaim és leányaim, *adok én nektek az első pár évi szükségletek fedezésére házaspáronként tízezer forintot*, jó adózó esztendőben *húszezer* forintot, — akkor igen is keresztül lehetne talán viinni a kényszert abban az intelligenciát képviselő középosztályban is, a melyre a francia „egy képviselő“ a maga törvényjavaslatával pressziót akar gyakorolni a *megcsappant házasságok* érdekében. Meg kell ugyanis jegyezni, hogy ez a poraiból megélemedett *Lex P. Poppaea* se gazdagra, se parasztra nem nehezédnek; a gazdag ember könnyen kijátszhatja, ha tetszik, — a paraszt meg kényszer nélkül is megházasodik, ha tiszta ingre van szüksége, s némi meleg ételre délben. Azt lehet tehát mondani, hogy

val, melyet a dalos-egylet lendülettel és szabatosan adott elő. A 4-ik szám volt Goll János „Ezer csillag” című magyar dalegyvelege, melyet a diósgyőr-vasgyári „Jószerecsse” dalkör adott elő, szintén kifogástalan szabatosággal. Ezután következett a budapesti „Törekvés” dal- és önképző-kör Huber Károly „Fohász”-ával, művészi előadásban; ugyanaz a derék és kiváló daltestület elénekelt Gaál Ferencz szabadkai zenedei igazgató költőies ihletű, remek eredeti magyar dalait. A sátoralja-ujhelyi dalegylet szintén Huber „Fohász”-át énekelte, míg a „Testvériség” budapesti dalkör Gaál Ferencz „Hét czillagból” című remek szerzeményét.

Az ünnepélyt rendező „Miskolczi dal és önképző-kör”, mint házigazda udvariasan és szerényen a diszes sor végén helyezkedett el és a program utolsó előtti pontja gyanánt énekelte el nagy tüzzel, lendülettel és tiszta szabatosággal Huber Károly „Szabadságdal”-át. A nagyszámú diszes közönség élénk tapssal tüntette ki a derék egyletet.

A program utolsó száma volt Huber Károly „Magyar király indulója”, melyet Ruttkay Menyhért vezénylete mellett az összes daltestületek, a diósgyőri vasgyári zenekar kísérlete mellett adtak elő.

Méltó befejezése volt ez az egész, valóban nagyszerű és általában kifogástalanul előadott programnak.

A hangverseny után kigyulladtak a vilamos lámpák, a színes lámpionok és ezernyi mécsek, tündéri fényt árasztva a népkert lombos, — csak egy kissé tulságosan kavicsos — alleében s négy-öt helyen is egyszerre felhangzott a zene. — A nagy köröndön, végtelenül hosszú asztalokon 400 személyre volt társas vacsorára fölterítve.

A társasvacsoránál felköszöntőt mondtak Szalczberger Zsigmond mérnök a zászlóanyára; dr. Szánthó Bertalan Prohászka felügyelőre; Farkas István mérnök az idegen küldöttségekre; Hoffner Elek mérnök a koszorus leányokra. A vacsora után — végre! gondolták a leányok — táncz következett még pedig két helyen.

Az egész ünnepélynek remek szép idő kedvezett; délelőtt verőfényes nap sütött, míg délután kissé lehült az idő, a mi csak előnyére volt a szabadban tartott ünnepélynek

És most: „Lengjen a zászló,
Zengjen a dal!”

Huszonöt év után.

Huszonöt év édes, feledhetetlen emlékeit ujitották meg ez év június hó 29-én azok a tanulóársak, a kik az érettségi vizsgát 1871-ben a miskolczi ev. ref. főgimnáziumban letették.

A huszonöt év előtt „érett”-nek nyilvánított tanulók közül 18-an jöttek össze. Eljött dr. Berger Ignác budapesti orvos, a m. kir. tud. egyetem I. ső szülészeti és nőgyógyászati kóroda segédorvosa, Bernáth József, Abauj-Torna vármegye árvaszéki ülnöke, nejevel (Kassa) Bodnár Dániel ügyvéd (Miskolcz), Főzy Gyula posta- és távirdai főtiszt (Miskolcz), dr. Borsodi Miksa körorvos (Gesztely), Frics Ferencz kir. járásbíró (Rima-Szécs), Grellneth Ede vasuti főmérnök (Budapest), Horváth Bertalan ev. ref. lelkész (Szederkény) Jászay István központi főszolgabíró (Kassa), Lácza György megyei hivatalnok nejevel (Miskolcz), Müller János földbirtokos és városi alkapitány nejevel (Szatmár), dr. Réthy Ede ezredorvos nejevel (Veszprém) dr. Stark Mór körorvos nejevel (Ónod), dr. Stiegler Kálmán ügyvéd nejevel (Liptó-Ujvár), dr. Szánthó Bertalan közkórházi főorvos nejevel (Miskolcz), dr. Szathmáry Király Béla ezredorvos (Budapest), Welbavszky Kálmán állami főszámvevőszéki titkár (Budapest) és tisztelettel alulirott, a ki szintén a feleségével volt jelen.

Hogy huszonöt év milyen nagy idő s milyen nyomokat hagy az emberi szerve

zeten, annak élénk tanubizonysága az a pillanat, a mikor oly hosszú idő múlva először láttuk meg egymást. Ez a megható jelenet a „Lövölde-Népkert” helyiségében június 28 án este folyt le. Bodnár Dániel ügyvéd ugyanis a nap folyamán érkezett vendégeket odavezette. A legtöbben csak bámultunk egymásra. Mikor azután egyik-másik megnevezte magát, csak akkor hangzottak föl ezek a fölkiáltások: „Hát te vagy az?” „Csakugyan!” . . . „Bizony-bizony sohase ismertelek volna meg!” Volt azonban néhány olyan jellegzetes arc, a kiket mindnyájan azonnal fölismertünk.

Mikor az első baráti ölekezés véget ért, s a szív és lélek őszinte, igaz érzelmei megnyilatkoztak, azonnal lefoszlott minden arczról minden ismeretlen vonás s a régi alak állott előttünk — persze, egy kissé vastagabb és régibb kiadásban, mint huszonöt év előtt.

Az ismerkedő-estélyen, melyet a „Korona” éttermében tartottunk, egészen a régi szellem hatotta át lelkünket, úgy éreztük magunkat, mintha csakugyan diákok lettünk volna, s talán-talán el is hittük volna ezt abban a pillanatban, ha mellettünk nem lettek volna a feleségeink. Előkerültek a régi diák csínyek, felelevenítette egyik-másik iskolai életünk érdekesebb epizódjait, a melyeken az asszonyok természetesen nagyon sokat nevettek. Még a „Náci nótája”-t is elénekeltük, a mit régen majd minden órán a tanár bejövetele előtt énekelünk. Berger Náci akkor haragudott érte, most azonban dr. Berger Ignác maga is egész kedélyesen fújta.

A toasztok árjának zsilipjeit Bodnár Dániel nyitotta meg, a ki a helyi bizottság nevében szép és tartalmas beszédben üdvözölte az országot minden részéből összejött iskolatársakat. A vidéki iskolatársak nevében dr. Berger Ignác rövid, de magvas beszédben köszönetet mondott a helybeli bizottságnak, hogy a találkozózt létrehozta, s a baráti szeretet kapcsát ez által szorosabbra fűzte. Dr. Réthy Ede szellemes pohárköszöntőben a nőket éltette. Volt még sok pohárköszöntő, melyek mind szellemtől és eszméktől sziporkáztak. A kedélyes társaság 11 óra után azzal a jelszóval oszlott szét, hogy: „Menjünk fiúk aludni, mert holnap 9 órakor iskolába kell mennünk.”

A pedellus másnap, vagyis június hó 29-én reggel 9 órakor csakugyan be is csengetett. A főgimnázium régi csengetyűjének hangjára pontosan — pontosabban mint régen — mindnyájan összegyűltünk s onnan Kun Bertalan püspök, Halmy Gyula, Veskóy Zs. Jenő, Finkey József és Porcs János régi még életben lévő tanáraink vezetése alatt ünnepélyes menetben fölvonultunk az avasi templomba.

A templom hajója már akkorra csaknem egészen megtelt kiválóan intelligens, nagyobb részt női közönséggel, mely az érdekes bevonulást felszült figyelemmel szemlélte.

Az ünnepély komoly része ekkor következett. Magasztos és lélekemelő volt ez az istenitisztele. Maga a szent hely, a hol 25 évvel ezelőtt éppen azon a napon Kazinczy-ünnepélyünket tartottuk, a hol most mult és jelen ily megindító képben összeölekezett, áhitatra hívott bennünket s lelkünk szükségét érezte annak, hogy az ima szárnyain ég felé, istenhez emelkedjék. Ilyen érzelmekkel ültem az orgona mellé. Elkezdtem azon játszani. Hogy mit játszottam, magam sem tudom; csak azt éreztem, hogy az ujjaim alól fölszálló akkordok imádságnak hangjai voltak. Az előjáték után a 37. dicséret első versszakát énekeltek el orgonakísérettel a jelenlevő közönséggel együtt.

Az ének utolsó hangjai alatt Horváth Bertalan tiszta-szederkényi ev. ref. lelkész iskolatársunk] lépett a szószékre és imádkozott. De hogy minő imádság volt ez, azt leírni meg sem kíséreltem. Csak nagy események s rendkívüli körülmények hatása alatt lehet ilyen

szép imádságot írni és elmondani. Ebben a remek imában hálát adtunk a gondviselőnek, hogy huszonöt év viszontagságai között megtartott bennünket s megsegített arra, hogy mint az elszéledt gyermekek annyi idő után az alma mater kebelére borulhattunk. Békét és csendes nyugalmat kértünk azoknak hamvaira, kiket az élet vihara közülünk e huszonöt év folyamán elsodort és sirba fektetett. Buzgó imát rebegtünk a haza, a főgimnázium és anyaszentegyház felvirágzásáért. Mintha mindnyájunknak szívéből fakadt volna ez a buzgó imádság, oly közvetlen hatással volt reánk. A lélekből fakadt imádságot oly mély érzélemmel s a meghatottság hangján mondotta el a jeles szónok, hogy nemcsak a mi szemünkben, hanem a közönség szemében is a megindulás könnyei rezegtek.

A gyönyörű ima bevégezése után a 37-ik dicséret második versszakát énekeltek el a jelenlevőkkel egyetemben. Mire a közönség magasztos érzelmektől eltelve hagyta el az istennek házáat.

Istenitisztele után ismét a főgimnázium termébe tértünk vissza. Ott állottunk sorban ugyanazon a helyen, ugyanazon deszkaszálakon, a hol huszonöt évvel ezelőtt nagy lelki gyötrelmek között az érettségi vizsgát letettük. Előttünk ugyanazon asztal mellett ült most is Kun Bertalan püspök, mint a vizsgáló bizottság egyházi elnöke és a két vizsgáló tanár: Halmy Gyula és Veskóy Zs. Jenő. A bizottság világi elnöke és tagjai, valamint Solymossy Sámuel és Kun Pál vizsgáló tanárok időközben elhunytak. Akkor nem tilt senki a terem padjaiban, most diszes és előkelő közönség foglalt azokban helyet. Itt is olyan szép és megható jelenet folyt le, a mely örökké emlékezetes lesz, mindazok előtt, akik annak tanúi voltak.

Itt a Hymnus első versszakát énekeltek el a közönség közreműködése mellett. Ezután dr. Szánthó Bertalan iskolatársunk szépen átgondolt, fenkölt szellemű beszédben üdvözölte Halmy Gyula és Veskóy Zs. Jenő tanárokat. Beszédének a magva az volt, hogy mi hálával eltelve jöttünk vissza ennyi idő múlva is ennek az iskolának, ennek az előttünk oly kedves alma maternek kebelére, hogy megköszönjük tanárainknak azokat a szellemi kincseket, melyekkel elhatmoztak bennünket az élet nagy és nehéz útjaira. „Nem lett közülünk — mondja szóló — egy sem magasan tündöklő csillag, de mindnyájan hasznos polgárai lettünk édes magyar hazánknak.” Élteti a tanárokat.

Az éljenzés becsilapultával Halmy Gyula volt tanárunk intézett hozzánk emelkedett szellemű, a tudomány gazdag tárházából merített s az igazi szeretet hangján elmondott beszédet. Ott állott előttünk ugyanaz a Halmy Gyula, a ki huszonöt év előtt a természet örök titkail tárta föl előttünk. Gyönyörűen fejtegette, hogy a lefolyt huszonöt év alatt mennyire haladt a természettudomány. Akkor még nem beszélhetett sem a telefonról, sem a Röntgen-féle fénysugarakról stb. Örömmel látja, hogy ennek az osztálynak tanulói oly szép és tisztességes állásokat vívtak ki maguknak a társadalomban.

Örömet fejezi ki a fölött, hogy azok a magvak, melyeket huszonöt év előtt elvetettek, ily dús aratásra keltek ki.

A zajosan megéljenzett beszéd után a névsort olvasta föl, melyre a jelenlevők hangos „jelen” szóval feleltek. Winternitz Antal nevének olvasása alkalmával dr. Szánthó Bertalan felolvasta dr. Winternitz Antal iskolatársunk levelét, melyet dr. Horvát Bertalan miskolczi ügyvéd iskolatársunkhoz intézett, melyet érdekességénél fogva itt közlök:

Kedves barátaim!

Betegség gátol meg abban, hogy részt vegyek a valóban lélekemelő ünnepélyen. Életem hátralevő éveit szívesen oda adnám, ha veletek a régi jó időkről s a boldog aranykor éveiről elcseveghejnék és ha veletek együtt ama különösen megható jelenetet

élhetném át, a midőn a tisztelet, ragaszkodás és szeretet minden kétségtelen nyilvánítása mellett fogtok érdemekben megőszült derék tanáraink keblére borulni.

A mióta megváltam tőletek a nagy világot bejártam; de úgy a nagy Ocean ringatta Fregatte-on, mint Jáva Vuleau-jain is vissza kívántam az oly hamar eltűnt boldog időt, — a melynek egy parányi részletét most élitek át ismét — de a mely élvezettől engem a sors megfosztott.

Nagyon fáj azon tudat, hogy többé nem pótolhatom azt, a mit ma mulasztok s nem jelenhetek meg azon az előadáson, mely a mai napon az előttem legszentebb helyen — a miskolci auditorium nagy termében tartatik. — Nagyon kérlek benneteket, ha szeretett tanáraink a névsort elolvassák, kiáltsa el helyettem dr. *Szánthó Bertalan*, hogy „itt van”!

De ha már személyesen nem lehetek közöttetek s nem élvezhetem az újra visszatérni látszó ifju évek bűbajos hatását, elküldöm magam helyett ama gimnáziumi zenekar fényképét, mely annak idején az érettségi vizsga alkalmával szerepelt, mely különben kedves tanáraink névestélyén is tisztelegni szokott.

E zenekar altatta el azon időben az éjjeli u. n. nachtolások alkalmával ama deák majálisi ideálokat; a kik egyébként is aludtak és felébresztette azon komondorokat, a melyek Hasz Sándor téli kabátjából a „líptói turót” rágták ki, a kabátra nézve oly eredménytel, hogy a szerzett fogyatkozások miatt azonnal nyugalomba kellett helyezni.

E fényképen láthatjátok azon nagy bőgőt, melyet *Welbavszky Kálmán* a legnagyobb sárban — de azért salon kabát és lakcipőben — hozott haza a Gordonból, hogy aztán *Veskóy Zs. Jenő* szeretett tanárunknak bemutatván felavathassuk, sőt éppen az érettségi vizsga előtti napon rendezett *diósgyőri* majálison eredményesen használtatt.

Halmy Gyula kedves tanárunk emlékezni fog talán egy „*Nidergesáss*” nevű elektro-technicus mutatványaira, ki a színház emeletéről egy villanyos reflectorral a főutcát megvilágította.

Azon időben az állandó áram általa szénfényszabályzó lévén, csupán ösmeretes; a gimnáziumban szintén experimentálván boldogult *Regéczy Imrével* azt hittük, hogy a tanczélokra szolgáló és a gimnázium *Physikai muzeumában* levő *Bunsen-telep* azért nem ad olyan nagy villanyfényt, mivel a kénsav kevés, hoztunk tehát két nagy kőkorsó savat, a melyről immár *Halmy tanár* megtudhatja, hogy *Nidergesástól* „hoztuk”, mert hát ha mindjárt elektro-technicus is, de mégis hunczut a német.

Szegény *Regéczy Imre!* *Tóth Gyula!* *Adriányi Gusztáv* hiányzanak közületek — be kár annyi derék jó fluért!

Fogadjátok mindnyájan őszinte baráti üdvözetemet is tolmácsoljátok szeretett tanáraink előtt őszinte, hálás és kegyeletteljes előismerésem azon nemes és lankadatlan, önzetlen fáradozásukért, a melynek köszönhetjük, hogy mindegyikünkben a hazának hasznos polgára vált — sohasem fogom őket elfeledni — de titeteket sem, a kikkel lelkem örökös érintkezésben fog maradni.

Csatlakozom tehát a tanárainkat üdvözölők közé.

Isten veletek: mindnyájakat ölel szerető barátotok és iskolatársatok

Farkasd, (Nyitramegye) 1896. június 28
dr. *Winternicz Antal*.

A közönséget a levél tartalma nagyon jó hangulatba hozta.

Ezután egy kellemes és meglepő jelent várt reánk, *Kun Bertalan* püspök ugyanis miként huszonöt évvel ezelőtt, úgy most is remek beszédben főpásztori és atyai áldását adta reánk s kívánta, hogy az élet utjain továbbra is megelégedettek és boldogok legyünk.

A szép és keneteljes beszéd után az ünnepélyes aktus véget ért.

Délelőtt 11 órakor három koszorút vittünk az avasi temetőbe s azokat a vesztesség fájdalomának érzése mellett *Solymossy Sámuel*, *Kun Pál* tanárunk és dr. *Regéczy Nagy Imre* iskolatársunk sírjára helyeztük.

Délután 1 órakor diszebédre gyűltünk össze a „*Korona-szálló*” disztermében. A szellemes pohárköszöntők itt sem hiányoztak. Az első pohárköszöntőt *Horváth Bertalan* mondta s éltette *Kun Bertalan* püspököt. *Kun Bertalan* püspök a jubilánsokért emelt poharat. *Welbavszky Kálmán* szellemes beszédben *Halmy Gyula* és *Veskóy Zs. Jenő* tanárokat éltette. *Veskóy Jenő* a jelenlévő hölgyekért üritett poharat. *Bodnár Dániel* sikerült beszédben *Finkey József* és *Porcs János* tanárokat éltette, a kik a gimnázium alsóbb osztályaiban tanítottak bennünket. Dr. *Réthly Ede* ügyesen és szelleme- en bevezetett toaszt után az időközben érkezett üdvözlő táviratokat olvasta föl. A táviratok szerint elmaradásukat kimentették: Dr. *Horváth Géza*, körorvos (Büd-Szent Mihály) dr. *Kapp Jakab* orvos (Selmeczbánya) dr. *Roth Ignác* (Nagy-Kikinda) *Folkusházy Károly* dohány-beváltó hivatali ellenőr (Szeged) *Kompolthy Tivadar* lapszerkesztő (Veszprém) *Krieger Aladár* százados zászlóalj-parancsnok (Tatató város)

Az ünnepély méltó befejezése délután 5 órakor *Szinay István* gyönyörű avasi pinczehelyiségében volt, a hol a társaságot *Láczay György* iskolatársunk pompás halpapríkással vendégelte meg. A pincze gazda pedig nemcsak az által, hogy lefényképezett bennünket, hanem szives vendégszeretével is örökre emlékezessé tette előttünk e napot, Tancz és dal között a mulatság esti 10 óráig tartott. Ekkor azután iskolatársaink a szélrózsa minden irányában eltávoztak; megfogadtuk egymásnak azt, hogy tíz év múlva ismét találkozunk. Ki tudja, megérjük-e azt az időt?!

Ruttkay Menyhért.

H I R E K.

— **Személyi hírek.** *Ortvay Miksa* kuriai bíró, kir. törvényszéki elnök hivatalos körutjáról visszaérkezett. — *Kun Bertalan* ev. ref. püspök, főrendiházi tag és *Tóth Dániel* esperes-lelkész *Sárospatakról*, hol a lelkész képesítő és főgimnázium erettségi vizsgálatain vettek részt — visszaérkeztek városunkba, Dr. *Hirsch Károly*, az új pénzügyigazgató városunkba érkezett s átvette a pénzügyigazgatóság vezetését.

— **Katonai hír.** *Englich-Popparich Alfréd* vezérőrnagy *Szathmárra* utazott.

— **Életunt szerelmesek.** A romlott erkölcsök, elkapotottság, a nemi ösztönök féktelen uralma és jórésben a ponyvairodalom csapnivaló férczművei, városunkban két fiatal életet követeltek áldozatul.

A mai fiatal nemzedék gyorsan él és ha mohó élvezetét valamely erkölcsi tényező gátolni próbálja, akkor fegyvert ragad és életet olt ki, de nem mulasztja előbb el, éppen azon erkölcsi tényezőt bevádolni, hogy ő akarta szivét, ő kergette a halálba, ő! Ha mindjárt egy anya is az az ő!

Igy tette ezt *Gergely Erzsébet*, a legújabb szerelmi dráma hősnője is. Pedig szegény anyja az örök erkölcsi törvények uralma alatt állott, azoknak végrehajtója akart lenni, óvta leányát a rossztól és gondoskodott javáról: ezzel kergette volna leányát a halálba?! Ezért volt ő szivtelen anya? Kimondjuk, hogy az a leány szivtelen, ki ilyet tesz és szivtelenebb, ha anyját meri vádolni.

Nem borítjuk erre a szerelmi drámára a regényesség csillogó takaróját; nem óhajtjuk glorifikálni. Volt benne ugyan szerelemből elég, de az erkölcsi elfajulásból sokkal több.

A férfi, *Moravcsik Gyula*, — alantabb szó szerint közölt — bucsu-levelében panaszkodik

a nagy „nyugtalanság”-ról, a mi a halálba ütötte.

A *nyugtalanság*; — Jellemző ez a szó. *Korunk* egyik nagy nyavalyája van benne érintve: a *nyugtalanság*!

Az esetről a következő részletes tudósítást adjuk.

Moravcsik Gyula vasárnap este elment *Gergely Erzsébet* anyjához és kérte, hogy engedné a leányt vele menni a népkertbe, hol ép akkor volt a zászlószentelés alkalmából rendezett táncmulatság. Az anya elengedte leányát, — a mit elég rosszul tett — és a fiatalok egész vigan elmentek. Érzékeny bucsuról szó sem volt, pedig akkor már érett volt az öngyilkosság eszméje mindkettőnél. A népkertben a fiatalok kedvükre kimulatták magukat, aztán felmentek az *Avasra*, ott a hajnal első pirkadásával megírták — apró kis papirszeletekre — bucsuleveleiket és egyéb rendelkezéseiket. Azután pedig egy kis, 7 mm. kaliberű revolverrel végrehajtották a véres tettet. A leány volt a bátrabb, az elhatározottabb: ő lőtte föbe a férfit, még pedig nem szentől-szemben, hanem hátulról, a hátsó, felső koponyán. Aztán magának röpitett golyót agyába. A golyó a leány bal halántékán ment be és átröpülve az agyon, a jobb halántékon jött ki, természetesen rögtön halált idézve elő. A férfi nem halt meg mindjárt, hanem mintegy két óra hosszáig vergődött, annélkül, hogy eszmélete visszatért volna.

Takó Sándor szakaszbiztos kora hajnalban megjelent a tett színhelyén és beszálította az életunt szerelmes párt a közkórházba. *Moravcsik Gyula* ekkor még élt, de kihallgatni nem lehetett. Félórával a kórházba való szállítás után ő is meghalt.

Bonczolás nem lesz, hanem csak hullaszemle, mert a hátrahagyott iratokból kétségtelenül kitűnik, hogy nem forog fenn bűntény.

A férfi következő, egy kis papirszeletre, czeruzával irt levelet hagyta hátra:

„*Kedves szüleim!*

Bocsássanak meg, kedves szüleim, de kénytelen voltam ezt választani, mert a *nyugtalanság* kényszerített erre. *Gyula.*”

Aztán közös levélben rendelkeztek temetésükről ekképen:

„*Kedves szüleinket meg arra kérjük, hogy temessenek egymás mellé, nagyou kérjük, tegyék meg, kedves szüleink.*

Bagaméri-utca 91. Alsó-Gordon 159.

Gergely Erzsike. Moravcsik Gyula.”

Azután még egy kis papirszeletre ezt írta a leány:

„Egy arany gyűrű és egy ezüst óra lánczsal volt birtokunkban, mikor megváltunk.”

Megváltak. És itt hagytak gyászba borult zokogó, öreg szülőket...

— **Halálozás.** *Kerekes Gáborné*, sz. *Kovács Emilia*, június hó 30-án életének 23-ik évében, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. A mélyen megsomorító esetről a következő gyászjelentést kaptuk: Alulírottak úgy maguk, valamint a rokonok nevében is fájdalomtól megtört szívvvel jelentik a legjobb nő-, gyermek-, testvér- és rokonnak: *Kerekes Gáborné*, sz. *Kovács Emiliának* f. évi június 30-án, reggel 6 és fél órakor, életének 23-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai július 2-án (csütörtökön) délután 4 órakor fognak az ev. ref. szertartás szerint az avasi sírkertben örök nyugalomra tétetni. Miskolcz, 1896. június 30-án. Áldás és béke lengjen hamvaira! Övv. *Kovács Józsefné*, sz. *Zsérczi Molnár Zsuzsanna* édesanyja. *Kerekes Gábor* férje. Id. *Kerekes Gábor* és neje m. após. *Kovács Róza*, *Kovács Erzsike* m. testvérek. Özv. *Kovács Lajosné* m. nagyanya.

— **Egyetlen harc.** Ezzel a címmel kell jelezni azt a harcot, mely pénteken

éjjel a város főutcáján, vad ordítás mellett folyt le. Egyenetlen volt pedig a harc azért, mert a hősködő részeg katona *Kolláth* Károly szuronyával ment neki *Takó* Sándor szakaszbiztosnak, akinek viszont valamely szabály — mondjuk — megköti a kezét és még védekezni sem szabad oly erélyesen, mintha például — nem lenne rendőrbiztos. — A katonák fegyvert hordanak mindig, a mi bizony elég nem jól van; de a mi még rosszabb, használják is a fegyvert és pedig előszeretettel, védtelen emberek ellen. A mi rendőreink szintén viselnek oldalgyevert, a mi egészen rendén van, de mint értesülünk, van egy szabály, mely megtiltja az oldalgyevert használatát még akkor is, ha a rendőr megtámadatik. Nem tudjuk egész bizonyosan, hogy ez így van-e, de annyit tudunk, hogy ha így van, hát nem jól van. — A garázdálkodó katona a honvédségi katonai fogházban várja méltó büntetését.

— **Névnapi üdvözet.** László napja alkalmából *Görgey* László üzletvezetőt és *Horváth* László az első magyar titkára, tűzoltóegyleti főparancsnokot, társas életünk e népszerű s nagy tiszteletben álló tagjait szíves óváczióban részesítették. *Görgey* Lászlónál az üzletvezetőség tisztikara testületileg tisztelgett és a tisztikar nevében *Gianone* felügyelő gyönyörű beszédben üdvözölte, *Horváth* Lászlónál pedig a tűzoltóegylet parancsnoksága tisztelgett; a tűzoltóegylet érzelmeit *Szombathy* Sándor alparancsnok tolmácsolta.

— **Primícia.** *Rösch* Andor miskolci születésű, egri áldozár — kit dr. *Samassa* József egri érsek az egri székesegyházban június hó 29-én szentelt pappá — július hó 5-én, vasárnap reggel tartja új miséjét a mindszenti plébánia templomban. *Fübr* *Dez* diósgyőri születésű egri áldozár, ki ugyancsak június 25-én lett felszentelve, szintén július 5-én tartja új miséjét Diósgyőrben.

— **Uj ügyvéd.** Dr. *Löwinger* Samu, városunk szülötte, június hó 25-én Budapesten, ügyvéddé lett avatva. — Gratulálunk.

— **A miskolci vadásztársaság** pénteken este a Lövölde helyiségében évi rendes közgyűlést tartotta. A közgyűlést *Schack* Antal kapitány, mint korelnök vezette. A tisztikar megválasztása képezte a gyűlés legfőbb tárgyát. — A titkos szavazás útján megejtett választás eredménye a következő: Elnök: *Radvány* István, titkár: *Berner* Géza, tagok: *Katona* József. Választmányi tagok: *Schack* Antal, *Fischer* Lajos, *Frankfurter* Sándor, *Bárony* János, *Gallovi* István, *Kun* Kálmán, dr. *Vadnay* József, *Geöcze* Bertalan és *Kubacska* István. A közgyűlésen kimondatott, hogy a vadásztársaság által bérelt területeken a vadállomány kímélése okából a vadászat csupán szeptember hó 1-ső napjától kezdve engedtetik meg. A közgyűlés 8 óra tájban ért véget.

— **Evi vizsga.** A helybeli árvaház kis lakóinak évi vizsgálója csütörtökön volt. A vizsgán, a megjelenésben akadályozva levő *Vay* Béláné, *Teteki* Zsófia grófnőt *Vitányi* Józsefné urnő helyettesítette. Jelen voltak még a nőegyletek részéről: *Hámos* Aladárné, *Vay* Mariska bárónő, *Kiss* Pálné, *Somogyi* Kálmánné, *Kazay* Morné, *Csesznok* Józsefné urnők és még több érdeklődő, kik mindannyian élénk figyelemmel kísérték az árvahánykák értelmes feleleteit. Másnap a lövöldei helyiségben megvendégelték a szorgalmas növendékeket s a boldog gyermekek mulatságát táncz fejezte be.

— **Rozzant ház.** A Tomka-közben egy lakatlan, rozzant ház fenyegeti a járó-kelők testi épségét. Ugyan ott van egy födetlen, korlát nélküli kut melybe gyerekek és sötét

éjjelfelnőttek is beleeshetnek. Ajánljuk a dolgot rendőrségünk figyelmébe.

— **Tűzoltók vizsgálója.** A miskolci önkéntes tűzoltóegyletnél a tavaszi gyakorlatok bevégeztek. A tűzoltók vizsgálója vasárnap volt nagyszámu közönség jelenlétében. A vizsga menetgyakorlatokkal vette kezdetét, a mit a délczeg tűzoltók pedáns korrektséggel végeztek, *Szombathy* Sándor alparancsnok vezénylete mellett. Ezután a mászó-osztály és a szivattyus-osztály mutatta be tudását, előbbi *Pasteiner* Győző szakaszparancsnok, utóbbi *Kócs* Sándor szakaszparancsnok vezetése mellett. Mondhatjuk, hogy derék tűzoltóink felette kitünően végezték a gyakorlatokat. A tűzoltók meg is kapták jutalmukat. *Horváth* László főparancsnok lelkes beszédet intézett a tűzoltókhoz, s elismeréssel és dicsőréttel emlékezett meg buzgalmukról és szorgalmukról, a tűzoltók közül különösen kitüntek ügyességök által: *Stumpf* Gábor, *Horovitz* Sámuel, *Bunsch* Béla, *Nagy* Sándor, *Rolkó* Rezső, *Orosz* József, *Darvas* László, *Fantoly* János, *Majoros* Gyula, *Fantoly* Béla, *Lang* Ottó, *Horváth* István, *Bátorffy* István, *Krausz* József, *Kolin* András, *Hajász* Bertalan, *Bellák* Adolf, *Balázs* Miksa, *Soos* Kálmán. stb.

— **Meghívó.** A Borsodmegyei kör f. évi július hó 2-án csütörtökön d. u. 6 órakor a Seper-szálloda helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre a t. tagok ez uton hívatnak meg. Tárgy: A kör szünidei működésének megbeszélése. *Rácz* Ödön, alelnök, *Görgey* László jegyző.

— **A miskolci dal- és önképzőkör** értesíti a közönséget, hogy a zászlószögek beverésének folytatása vasárnap f. é. július 5-én d. u. 2—8 óráig a „dal- és önképző- (ör“ helyiségében f.-szirma-uteza 48. sz. a. kGöczi-féle ház) történik.

— **Jótekonny alapítvány.** Dr. *Berger* Ignác budapesti orvos a főgimnáziumi segélyegylet javára 25 firtos alapítványt tett a 25 éves találkozó emlékére.

— **Öngyilkosság.** *Sarka* József 5-ik századbeli közkatona június 29-én reggel szolgálati fegyverével föbe lötte magát és szörnyet halt. Öngyilkosságának oka a büntetés elől való félelem volt.

— **Táncmulatság.** A *kereskedők és kereskedő ifjak* egyletének nyári táncmulatsága holnap, csütörtökön tartatik meg a népkert táncnyiségében. A mulatság, tekintve a rendezőség serény buzgalmát, fényesen fog sikerülni.

— **Az egri önk. tűzoltóegylet** zászlószentelési ünnepélye június hó 29-én ment végbe, még pedig nagy fényvel és pompával. A helybeli önk. tűzoltóegylet 20 taggal volt képviselve a zászlószentelésnél. Képviselve voltak továbbá a *budapesti*, *poroszlói*, *hajdúdoroghi*, *gyöngyösi* és *mezőkövesdi* önk. tűzoltóegyletek. A miskolci küldöttséget *Tangli* György szertárnok vezényelte. A zászlószentelési szertartás után fényes bankett volt, honnan hódoló sürgöny ment Ó felsége a királyhoz.

— **A sajo-kazai olvasó- és dalegyesület** örömmünnepet ült f. hó 27-én, mely a sajo-vadnai vasuti állomás nagytermében és az állomásfőnök e célra berendezett kertjében folyt le. Az olvasóegylet fáradhatlan, buzgó elnöke *Scholcz* József állomásfőnök vezérlete alatt az ezer évnek szentelte ezt a ünnepet, Méltó lelkesedéssel, tiszta hazafiai érzéssel, melyre *Sajo-Kaza* és a vidék értelmisége meglepő szép számmal sereglett össze. Emelte fényét az ünnepélynek, hogy azon maga *Sajo-Kazának* és vidékének jótekonny szellemű ura báró *Radvánszky* Béla koronaőr is megjelent. Pontban d. u. 6 órakor nyitotta meg az elnök az izléssel feldiszipített váróteremben az ünnepélyt emelkedett szellemű történelmi visszapillantásokban érdekes s a hazafias meggyőződés hangján előadott beszédével. A jelenlévő közönség lelkes éljenzése után a dalregylet adta elő *Kölcsey* Hymnusát érzéssel, melegséggel. Ezután *Kovács* Lajos jeles képzettségű, fiatal segéd-

lelkész és nevelő tartott egy átgondolt történelmi tudással teljes és hazaszeretet melegéből áthatott beszédet, mely szép hasonlatokkal és költői vonásokkal is bővelkedett. Most ismét a dal-regyiet következett, mely *Lányi* hires *Kossuth* dalát adta elő, tüzzel, lelkesedéssel, a *Kovács* Lajos által e célra átírt szöveggel. Ugy a beszédet, mint a dalt zajos éljennel kísérték a közönség. Ezután *Hrebenda* Béla olvasta el *Pósa* Lajos gyönyörű, szép költeményét, az „Ezer év“-et, mire a lelkes dalárda a Szózáttal bevégezte az ünnepély műsorát. Most az aranyifjuság és a nagyközönség a feldiszipített és terített asztalokkal berendezett kertbe vonult, hol tánczra gyujtott, melybe később az idősebbek is örömmel belevegyltek és csak a reggeli órákban szünt meg a dal és zene, melynek utolsó hangjainál egy szépen sikerült társas összejövétel emlékeivel távozhattak el a jelenvoltak. A *Doboz* *István* földbirtokos által vezetett pénztárnokság anyagilag is kedvező eredményt mutatott fel az olvasóegylet javára.

— **Ujságotvasók figyelmébe ajánlva.** Azon előfizetőknek, kiknek előfizetési határidejük folyó év július hó elsején lejár, előfizetéseiket ugyanoly összegért eszközölöm mint Budapesten és lapjaikat házhoz szállítva, minden költőség nélkül kézbesítetem. Tisztelettel *Groszman* Jágó.

— **Egészsége és szépsége** ellen nagyot vétkezik mindenki, a ki kritika nélkül használhatja a széltében-hosszában hirdetett és laikusok által ajánlott szépitő szereket. E tekintetben Magyarországon még nem volt tanácsadó: csak mióta dr. *Jutassy* József, az összes gyógytudományok tudora és specialista bőrgyógyász külföldi tanulmányai alapján különös szakmájává tette az orvosi *kozmetikát*, csak azóta talál a közönség szakembert, kihez komolyan és teljes bizalommal fordulhat a *szépség hibák eltávolítása*, a *bőr ápolása* és a *szépség megóvása* céljából. — A kéz- és arczbőr durvasága, tisztatlansága, szeplő, májfolt, anyajegy, lencse, szemölcs, *bőratka* (mitesszer); *pörsenés* (wimmerli), izzadás, hajkorpora, *hajhullás*, kelletlen szőrök, (*női bajusz és szakál*) stb. nem csodaszerektől mulnak el, hanem csak észszerű orvosi kezeléstől. Ugyisintén a szépség megóvásának és fentartásának titka is csak a bőr teint) helyes ápolásában (mosdás) szappan, arczpor, stb. megválasztása, rejlik, ami egyén és kor szerint változó. Dr. *Jutassy* lakik *Budapesten VII. Erzsébet-körut 22.* rendel 10—1, 3—5. Levelekre válaszol.

Köszönet nyilvánítás.

Felejthetetlen férjem, *Demacsek* András elhunyna alkalmából, azoknak, a kik mérhetetlen fájdalomban résztvevő, szívvel osztozni s a temetésen résztvenni szivesek voltak, fogadják forró köszönetemet.

Miskolcz, 1896. június 30-án.

Özv. *Demacsek* Andrásné.

TANÜGY.

Jó iskola.

A miskolci tanügyi körben pályadíjat nyert értekezés. Irta: *Putnok* *István*.

(Folytatás.)

A nevelés végcélja az erkölcsösség, az erény. „Ez pedig a benső szabadság okszerű megvalósítása, minden egyes személyben“ (*Herbart*). Már pedig erkölcsösségre, erényre tanítani és nevelni az képes, ki maga is erkölcsi kötelességekkel bir, A tanítóban az erkölcsösség alapja a vallásosság, legyen a tanító tehát mindenekelőtt vallásos, de elfogultság

nélkül. A vallásos nevelés és oktatásban maga jó példával menjen elő, ne legyen tette, szava soha olyan, hogy a gyermek vallásossága, gyenge hitében megrendüljön. Legyen továbbá a tanító hazafias s legyen előtte egyik főczél a hazafias nevelés. Hisz e hazának oly sok nyelvű fiait csak a hazaszeretet tarthatja össze erős hapocs gyanánt.

Legyen rendes, pontos. Hivatalos kötelességeit lelkiismeretesen teljesítse. Inkább legyen a tanító olyat is, mire szorosán kötelezve nincs, mintsem, hogy teendőinek bármely részét hanyagul tegye vagy elmulasztja.

Tanóráin pontosan megjelenjen, a tanítási időt jó kedvvel tanítsa át. Fontosabb ok nélkül ne mulasszon.

A tanító erkölcsi kellékeihez lehet sorolni még a türelmet, a szelidséget. Ne legyen zsémbes, türelmetlen, mert így első sorban a maga életét teszi elviselhetetlenné vagy keserűvé. Legyen a gyermekhez nyájas, szeresse őket gyöngéden, kényeztetés nélkül, de legyen hozzájuk komoly és szigorú, zsarnokság nélkül, nehogy szigora miatt növendékei úgy tölje, mint az iskolától eidegenkedjenek. „Az a tanító — mondja Kazinczi 1789. Hivatalba vezető beszédében — ki a gyermekeket úgy tudja tanítani, hogy elfelejtik, hogy iskolában vannak s azt vélik, hogy anyjuknak ölében hevernek, ki őket nyájasan tanítja és javítja“. Az a tanító, ki maga is gyermekké lenni nem áttal. Szálljon le a gyermeki természethez, alkalmazkodjék ahhoz; ne tartson nekik hosszú, szónokias magyarázatokat, hanem a gyermeki lélek és kedélyhez szóló, gyöngéd, egyszerű hangon szóljon hozzájuk, A nagy tudósok rendszeren rossz tanítók.

A tanító testi, értelmi, erkölcsi kellékei mellett nagy szerepet játszik annak társadalmi kelléke is. Tisztaság és rend által külsőben, nyájasság és szeretetreméltóság által modorában megnyer mindenkit, míg ellenesetben csak ellenszenvvel találkozik,

ha külsejére nem fordít gondot; ha beszédében durva, darabos. Már a gyermekek kedvéért is a legkisebb figyelmet kell magára fordítani, mert neki a gyermekek előtt olyanok kell lenni, milyenek őket nevelni akarja. Testben, ruhában tehát tiszta legyen. Lakásában is tisztaság, rend uralkodjék; ki rendetlen lakásában, ruhájában, könyvei közt stb, mit várhat növendékeitől, kik jó példát nem látnak magok előtt.

Hogy a modor, az arcz, a külső megjelenés mily befolyással van a tanító életére, jövőjére, azt láthatjuk, tapasztalhatjuk. A jó modoru, jó külsejű tanító többre halad közepszerű tehetséggel, mint a kitünő tehetségű jó modor és ajánló külsejű nélkül. Onnan van ez, mert az emberek legtöbbször a külsőtől következtetnek a bensőre.

Másokkal való társalgásában a tanító legyen udvarias, nyájas. A tanító az emberek között él, a társadalomban az őt megillető helyet foglalja el, nem teheti magát tehát túl a társadalmi szabályokon sem, ha művelt embernek akar tartatni.

De nem elég a tanítónak a felsorolt kellékekkel birni, nem elég, hogy képzettsége is legyen, hanem szükséges a tudásnak átadási (közlő) képessége, vagyis a magyarázás és tanítani tudás. A tanítási ügyességet pedig könyvből, elmélet útján megszerezni nem lehet, erre csak a gyakorlat az iskola tanítja meg a tanítót. A tanításra való szorgalmas előkészület, a tananyag tudása, a nyugodt viselet, a fegyelem és figyelem ébren és fentartása, helyesen beosztott tan- és lecke-terv, a módszertani, oktatástani ismereteknek gyakorlatban való helyes alkalmazása lassankint megadják a tanítónak a tanításbeli ügyesség és jártasságot.

A népiskolai tanítás nevelői befolyását főleg a czélszerűen beosztott olvasókönyv mozditja elő. Ez azonban semmi szín alatt tankönyvnek, vagy eredménytárnak nem tekinthető.

Közgazdaság.

— Szőlőmoly. E czímen *Jókai Mór* koszorus költőnk egy nagy fontosságú cikkelyt közöltetett a fővárosi sajtó egyik organumában. A cikkben konstatálva van, hogy az amogy is a fillokszera által eléggé megsanyargatott szőlőnek veszedelmes, új ellensége támadt. A tudományos neve „*cochyliis ambignella*“ (szőlőmoly). Kezdetben kukacz alakja van, aztán átvedlik hernyóvá s 8—10 milliméterre megnő, tehát jól meglátható. Színe szennyes-zöld, hátán két sor fekete ponttal, feje fényes, fekete, lópata alakú, erős rágókkal. Előszertetettel támadja meg az amerikai direkt termőket, továbbá a herbemontot, ot-hellot aztán meg a rajnai rizlinget. Kevésbé a fejre metszett régi fajtaikat. Ez a veszedelmes állat két ivadékot tenyészt egy nyáron: az első ivadék a szőlővirágot rágja le, a második a zöld bogyót furja ki, abba belebujik, mitől a fűrt megrothad. A pusztítás rohamosan gyors lefolyásu. Védekezésnek ajánlható a pondrók megölése, a pillék öszszefogdosása. Egyébként a védekezési módok, — melyek között *Jókai* tűzrakást és papírlámpást ajánl — apróra le vannak írva a trnmészettudományi társulat ily czimű füzetében: „*A szőlő betegségei és ellenségei*“ írta *Jablonovszky József*. *Jókai* azon üdvös ajánlatot teszi, hogy a földművelési miniszter osztasson ki minél előbb minden szőlőtermelő vidéken ezen könyvből ingyen példányokat, mert tudja, hogy a magyar ember nem szeret . . . könyvet vásárolni. *A szőlőmolyok* júliusban másodsor parzanak s egy pille ezer petét rak le, még pedig nem a szőlőlevélre, sem a venyigére, hanem a töke repedéseibe, sőt a szőlőkarókra.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Kontz Miklós.

Helyettes szerkesztő és lapkiadó:

Ruttkay Menyhért.

GEDEON és TÁRSA, litográfiai műintézet MISKOLCZ.

Készít mindenféle litográfiai munkákat, u. m.:

részvényeket, okleveleket, takarékpénztári könyvecskéket,

levél- és számlafejeket,

borczimkéket, gyógyszerári signaturokat,

eljegyzési és értesítő kártyákat,

minden alkalomra meghívókat, névjegyeket.

Művészi kivitel!

Kivánatra vázlatok.

Olcsó ár!

Autografiák sokszorosítása gyorsan és olcsón.

Van szerencsém a nagyérdemű közön-
ség tudomására adni, miszerint a legké-
nyesebb igényeknek is megfelelő kényel-
mesen felszerelt

BÉRKOCSIK

itt a városban, avagy annak környékére is mindenkor rendelkezésre állanak
a lehető legjutányosabb árak mellett.

Kiváló tisztelettel

Kiss János, bérkocsi-tulajdonos, Kis-Füzes-utcza 20.
(33. sz. bérkocsi tulajdonosa.)

Kerékpár-raktár.

Van szerencsém a szőlőtulaj-
donos urak figyelmébe ajánlani a
legjobbnek bizonyult

szőlőpermetezőimet,

a használtakat napi használatra
adom.

Méhészet-kedvelőknek ajánlok
mülépet, rajfogó sapkát, keretfo-
gót és minden e szakba vágó kel-
lékeket.

Sportkedvelőknek legkitünőbb

kerékpárokat

u. m. Kayser, Regent, Helical-
Premier és Curjelt, valamint min-
den egyes alkatrészeket, gyermek
három kerekeket.

Ajánlom továbbá dusan felsze-
relt

vas-raktáramat,

vadász- és halász-czikkeket, Nor-
ton és ásott kutakat, villanyesengő
berendezéseket, gépszijakat, kenő-
szelenczéket, ahhoz süritett gép-
kenőcsöt, olasz-kendert, tisztító-
csepüt, asbest pakolást s egyéb
gépjavításhoz szükségeseket.

Tisztelettel

Merkl Gyula.

Szőlőpermetező.

Eperjesi cserépkályha-raktár.

Gépszij és süritett kenőcs.

Új kefekötő-üzlet Miskolczon.

Van szerencsém a nagyérdemű kö-
zönég becses tudomására hozni, hogy hely-
ben (Széchenyi-utcza 32., a Forgó-híd mel-
lett) a tek. özv. Debreczeni Dánielné há-
zában egy teljesen felszerelt

kefeáru-üzletet

nyitottam. Dus választékban és jutányos
áron kaphatók: fog- és hajkefék, bajusz-
és körömkéfék, fényező, sár- és kenőke-
fék, szobaseprők, lószőr- és czirokseprők
stb. stb. Továbbá mezőgazdasági gépek
hengerkefői igen olcsó áron kaphatók, va-
lamint azok javítása rövid idő alatt tartó-
san eszközöltetik. Gözmalmokhoz szüksé-
gelt bármimemű kefekülönlegességek álta-
lam szintén szállíthatnak.

Becsés megrendeléseiket kérve, va-
gyok

kiváló tisztelettel

Rosenberg Mór,

kefekötő.

Széchenyi-utcza 32.

Gedeon és Társa

könyvkötészetében Miskolczon

különlegességek

arany- és márvány-metszésekben.

Térképek és tervrajzok

felvonása simán és összehajthatóan.

Díszkötések,

könyvtári kötések.

Különlegességek

sarokban laponan nyíló zene-kötésekben.

Író-könyvek.

Dísz- és kereskedelmi dobozok gyártása.

Képketrek (Passepartout).

ÁLLVANYOK.

Himzések
montirozása

elegáns és szép kivitelben.

Díszalbumok,

hódoló feliratok, tánczrendek

a legfényesebb kivitelben elkészítetnek.

Arany- és ezüst fénynyomda, szalagaranyozás.

Ház eladás.

Mező-Kövesden, a fő-uton, egy nem régiben
épült 4 szobás lakás, éléskamra, pincze, az ud-
varon külön konyha, cselédlakkal

eladó!

Venni szándékozó értekezhet levélileg vagy
személyesen **Barnay László** gazdatisztnél
Kétútközön (Hevesmegye, u. p. Poroszló) vasuti
állomás helyben.

Bérbe adó.

Miskolczon, az u. n. Király-malom egymás-
utáni 6 évre 1896. év július hó 1-től 600 frt évi
bérért

bérbe adó

minden hozzá tartozóival együtt u. m. malom, lakó-
ház, uszoda, rét stb. továbbá a bérlőnek bármi üzem
folytatása megengedtetik, legyen az gypsz, czément,
festék papirlemez stb.

Kedvező feltételek mellett több évre is bérbe adó.

Értekezhetni:

Dr. Kontz Miklós ügyvédnél,

Miskolcz, Széchenyi-utcza 52. szám alatt.